

„Klímapolitika: a klímaváltozás elleni küzdelem jövőképe”

Uniós szintű fellépések –
Hosszú- és középtávú tervek

Dr. Baranyai Gábor
Külügyminisztérium

A kibocsátás csökkentés globális feladat

- A világ átlaghőmérséklet-növekedésének 2°C fok alatt tartása nemzetközileg elfogadott célkitűzés (Koppenhága, Cancún);
- IPCC 5. jelentés (2014. április): Az üvegház hatású gázok koncentrációja a légkörben növekvő ütemben nő. Mivel a Föld népessége és gazdasági teljesítménye tovább nő, ezért megfelelő mitigációs intézkedések nélkül az üvegház hatású gázok kibocsátása nőni fog, ami akár 4°C fok körüli globális átlaghőmérséklet növekedéshez is vezethet.

Az EU kibocsátásai

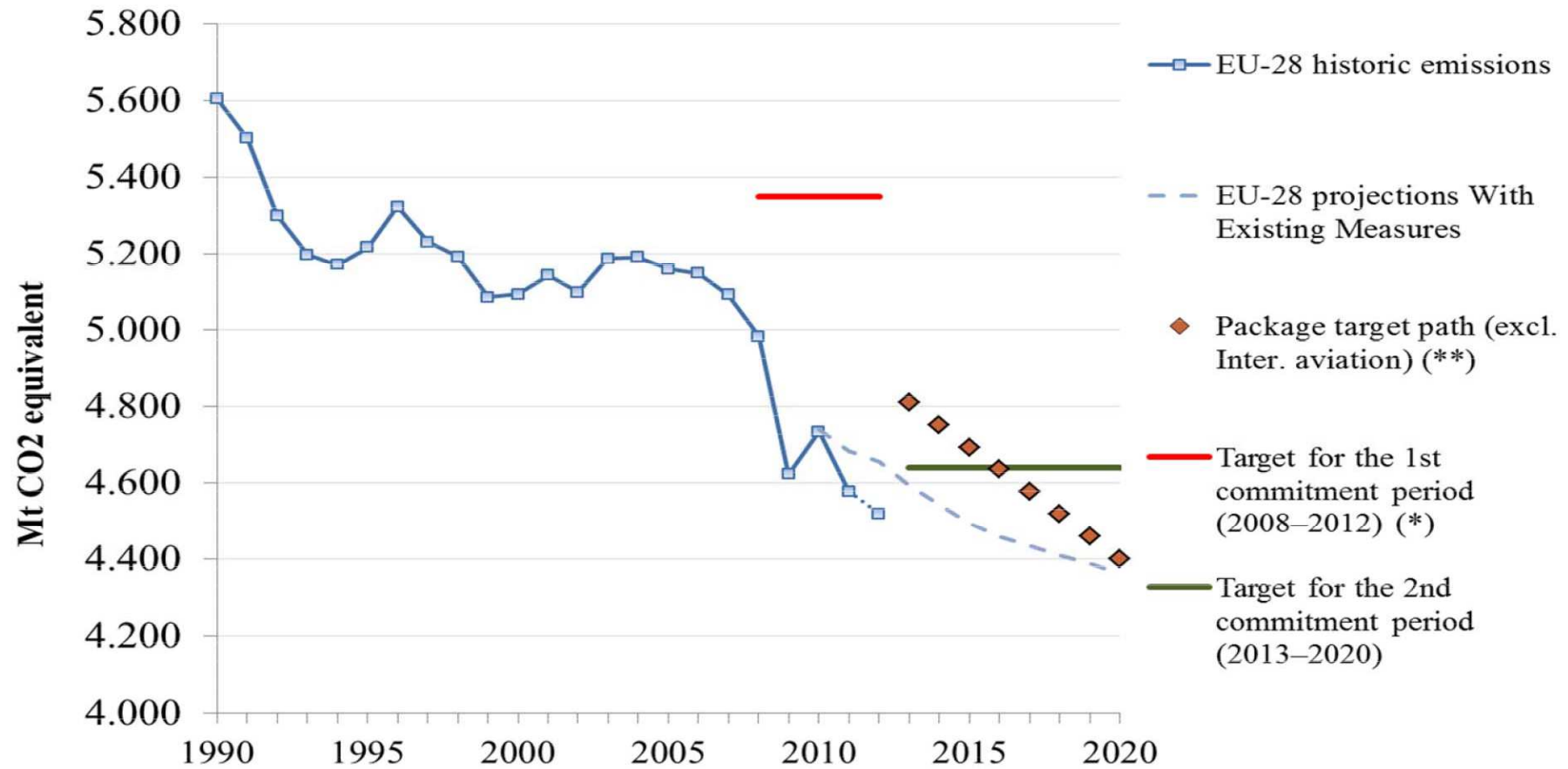
- Az EU a globális kibocsátások 11 %-ért felel.
- Kiotói Jegyzőkönyv alapján az Európai Unió (EU-15) 2003-ban 8%-os kibocsátás-csökkentést vállalt az 1990-es szinthez képest 2008-2012 között. A 8%-ot belső tehermegosztás keretében leosztották a tagállamokra – szolidaritási elv.
- Az EU-28 kibocsátása **18%-kal volt kevesebb 2012-ben**, 1990-hez képest;
- A jelenlegi politikák szerint **2020-ban** várhatóan **24%-kal** lesz kisebb a kibocsátás, mint 1990-ben;
- A később csatlakozott országok egyéni kibocsátás-csökkentési célokat vállaltak (HU -6%)

„Decoupling”

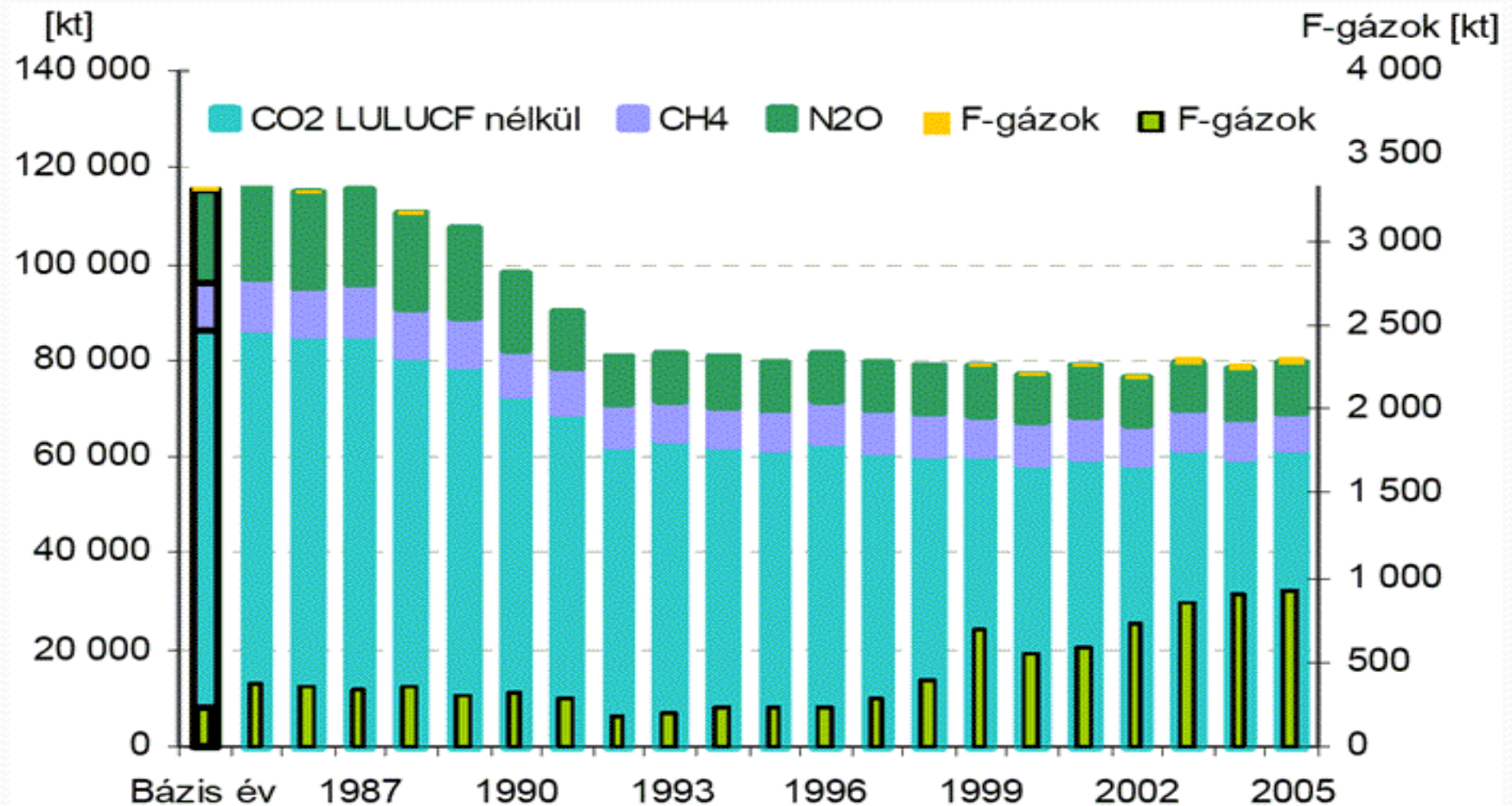
Az EU GDP-je mindeközben nőtt.

- EU- 15: 44⁰%
- EU-28: 45⁰%

Az EU kiotói teljesítése

Magyarország üvegházhatású-gáz kibocsátása

Az EU célkitűzése 2020-ig I.

20%

„Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy az EU elkötelezett amellett, hogy Európát nagy energiahatékonyságú és üvegházhatást okozó gázokat alacsony szinten kibocsátó gazdasággá alakítsa, és úgy határoz, hogy a 2012 utáni időszakra vonatkozó globális és átfogó megállapodás eléréséig, valamint a nemzetközi tárgyalásokon kialakított álláspontjának sérelme nélkül az EU **határozott és független kötelezettséget vállal arra, hogy 2020-ig 1990-hez képest legalább 20%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.**” (2007. március EiT következtetések)

EU célkitűzése 2020-ig II.

30%

„Ebben az összefüggésben az Európai Tanács támogat egy olyan uniós célt, mely szerint a 2012 utáni időszakra vonatkozó globális és átfogó megállapodáshoz való hozzájárulásként 2020-ig — 1990-hez képest — 30%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, amennyiben más fejlett országok is kötelezettséget vállalnak a kibocsátás hasonló mértékű csökkentésére, és ahhoz a gazdaságilag magasabb fejlettségi szintű fejlődő országok is megfelelő mértékben hozzájárulnak a felelősségeik és képességeik szerint.”
(2007. márc. EiT)

A megvalósítás eszköze: Klíma-energia csomag

- 2020-ig 20%-kal csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását
- 20%-ra növelik a megújuló energiaforrások felhasználását az EU energia használatában
- 20%-kal javítják az energiahatékonyságot

Klíma-energia csomag : kiegészítő intézkedések

- Az EU emisszió kereskedelmi rendszerének reformja (ETS-
ipari és energiaipari létesítmények kibocsátása)
 - EU szintű sapka a nemzeti helyett (2020-ra -21% 2005-höz képest)
 - árverés az ingyenes kiosztás helyett
- Az ETS-en kívüli szektorokra (mezőgazdaság, hulladékgazdálkodás, közlekedés, épületek) nemzeti célszámok (HU: +10 %)
- Megújuló energia részarányra nemzeti célszámok (HU: 14%)
- Szén-dioxid leválasztás és tárolás rendszere jogi háttérének megteremtése

Útiterv a versenyképes és karbonszegény gazdaság felé 2050-ig (2011)

- Az EU célja, hogy 2050-ig 80-95%-kal csökkentse ÜHG kibocsátásait 1990-hez képest, az összes fejlett ország által megvalósított kibocsátás-csökkentés keretében
- Szükség volt egy 2050-es dekarbonizációs stratégiára, ami a hosszú távú cselekvés kereteit meghatározza
- A 2050-es cél felé vezető úton közbenső állomásokat kellett meghatározni (költséghatékony pálya)
- Mérföldkövek:
 - 2020: - 25%
 - 2030: - 40%
 - 2040: -60%

2030-as keretprogram céljai:

- COP 21 – 2015 Párizs: új globális egyezmény elfogadása, minden félre kötelező vállalás – EU hozzájárulás meghatározása
- Energia ellátás biztonságának javítása
- Versenyképes energiaárak, növekedés, munkahelyteremtés

2030-as keretprogram

Bizottsági közlemény 2014. január

- kibocsátás-csökkentési célkitűzés : - 40%
- megújuló energiaforrások aránya: legalább 27 % EU szinten
- energiahatékonyság: az irányelv felülvizsgálata 2014-ben
 - mindezek eléréséhez új irányítási mechanizmus
 - 40% kibocsátáscsökkentés EU-n belüli erőfeszítésekből:
 - ❖ ETS: 43%
 - ❖ ETS-en kívüli szektorok: 30%

2030-as keretprogram

Kihívások:

- energiaárak növekedése
- befektetési kihívások (HU: GDP 0,1-1%-a)
- tagállamok közötti különbségek figyelembe vétele, méltányos tehermegosztás

Előnyök:

- Megtakarítás a fosszilis energiaforrásokban (évi 18 mrd Euro)
- Energiaellátás biztonságának javítása (2030-ig 11%-kal csökkenhet az energia export)
- Egészségügyi és környezetvédelmi megtakarítások (7-13 mrd Euro megtakarítás 2030-ig)
- Innováció és munkahelyteremtés

2030-as keretprogram további elemei

- Az ETS egyensúlyának helyreállítására irányuló jogszabály javaslat (piaci stabilitási mechanizmus)
- A nem hagyományos energiaforrásokra vonatkozó ajánlások
- Jelentés az energiaárak alakulásáról és költségeiről az Európai Unióban
- Az európai ipar újjászületéséről szóló közlemény

Következő lépések I.

EU szinten:

- **2014. június:** Az EU állam és kormányfői áttekintik a tárgyalások előrehaladását
 - COM feladatai:** (EiT köv. 2014. március)
 - a 27%-os uniós szintű megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzés tagállamokra lebontott hatásvizsgálata
 - méltányos tehermegosztási mechanizmus kidolgozása, és az energiaszektor modernizációjának előmozdítása
 - a kibocsátás áthelyezés megelőzése érdekében szabályozás kidolgozása,
 - Az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata, és egy energiahatékonysági keret kidolgozása

Következő lépések II.

- **2014. október:** EiT döntés a célkitűzésekről
- **2014. folyamán** feladat még:
 - Energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata
 - Az ETS megerősítését szolgáló javaslat tárgyalása rendes jogalkotási eljárásban
 - A csomag elemét képező új irányítási mechanizmus kidolgozása

Következő lépések III.

Nemzetközi szinten:

- 2014. szeptember: Ban Ki-moon: World Leaders Forum
- 2014. november- december: UNFCCC- COP 20 Lima
- 2015. 1. negyedév: Tagállami hozzájárulások bejelentése
- 2015. december: UNFCCC-COP 21 Párizs: új egyezmény elfogadása